

Čas ujmutý
i podvázaný

Půjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

Fpřístupujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

Pořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Čas ujmutý i podvázaný

Vybral a sestavil Richard Ulman

Znění tohoto textu vychází z díla *Čas ujmутý i podvázaný* tak, jak bylo vydáno vlastním nákladem Richarda Ulmana v roce 2015 (ULMAN, Richard. *Čas ujmутý i podvázaný*. Ilustr. Martin HORKÝ. Praha: Richard Ulman, 2015. 67 s.).

Autorem ilustrace na obálce e-knihy je Martin Horký.

---

§

Text díla (*Čas ujmутý i podvázaný*), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Citační záznam této e-knihy:

Čas ujmутý i podvázaný [online]. Vybral a sestavil Richard ULMAN. Ilustr. Martin HORKÝ. V MKP 1. vyd. Praha: Městská knihovna v Praze, 2015 [aktuální datum citace e-knihy – př. cit. rrrr-mm-dd]. ISBN 978-80-7532-034-6 (pdf). Dostupné z: http://web2.mlp.cz/koweb/00/04/14/93/77/cas_ujmuty_i_podvazany.pdf.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a tiráž), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.1 z 31. 7. 2015.

Upozornění pro čtenáře

Tato e-kniha obsahuje poznámky pod čarou, které nejsou hypertextově provázány.

Text poznámky pod čarou je umístěn na dolním okraji každé stránky, ve které je v textu zvýrazněno číslo poznámky pod čarou (např.: Text^{[0](#)}).

---

^{[0](#)} Text poznámky pod čarou.

OBSAH

Upozornění pro čtenáře	5
Informace o autorovi	9
Předmluva	10
Úvod	12
Motto	13
MILAN BEDNÁŘ	14
Zkamenělina	14
PETR BÖHM	15
Karneval	15
MARTIN HORKÝ	16
Hádka	16
LADISLAV VYROUBAL	18
Kulturista	18
ALENA ČERTNEROVÁ	19
Milý Jene, ...	19
MARIE SUCHOMELOVÁ	21
Jáma	21
JAN RADEK	22
Chodím po vedlejší	22
MARTIN HORKÝ	23
Obrat k lepšímu	23
PETR BÖHM	24
Nastání	24
JOSEF RŮŽIČKA	25
Lavička, na které rád sedávám	25
MILAN BEDNÁŘ	26
Asketikův paradox	26
MARTIN HORKÝ	27
Časy	27
MARTIN HORKÝ	28
Vyhrávka Bábuly	28
MILAN BEDNÁŘ	29
V tovární hale	29
MILAN BEDNÁŘ	30
Básníci	30

ZUZANA TROJANOVÁ	31
Souhvězdí	31
ZUZANA TROJANOVÁ	32
Červený sníh.....	32
HELENA DOUDĚROVÁ.....	33
Planý sen	33
JANA ČÍŽKOVÁ	34
Politý slunce.....	34
LIBUŠE FRANTOVÁ	35
Osamělá.....	35
KATEŘINA FOLPRECHTOVÁ.....	36
Panenka	36
JANA ČÍŽKOVÁ	37
Kamenná růže	37
TAMARA OSTAŠOVÁ.....	38
Krysař radostí.....	38
MARIE SUCHOMELOVÁ.....	39
Pohřeb.....	39
MILAN SUP.....	40
V obklíčení	40
KATEŘINA FOLPRECHTOVÁ.....	41
List.....	41
JOSEF RŮŽIČKA	42
Strach	42
MARIE SUCHOMELOVÁ.....	44
Ztracené srdce	44
PAVLA MÁLKOVÁ.....	45
Láska.....	45
LADISLAV VYROUBAL	46
Stromeček.....	46
MAJKA MUNCLINGEROVÁ.....	47
To přejde	47
KATEŘINA FOLPRECHTOVÁ.....	49
Pes	49
PAVEL ULRYCH.....	50
Princezna podzimu.....	50

KATEŘINA FOLPRECHTOVÁ.....	52
Jak psát nesmysly.....	52
JARMILA DAŇHELOVÁ.....	53
Dřevěný památník.....	53
MAŠA HADÁČEK.....	55
Elena.....	55
MAŠA HADÁČEK.....	56
Vidina.....	56
DANIELA ŠTĚTINOVÁ.....	57
Motýl.....	57
PAVEL ULRYCH.....	58
Opilí milenci.....	58
LUMÍR PIPEŘEK.....	59
Opus č. 435218 Za 10 minut U Turečka.....	59
MARIE SUCHOMELOVÁ.....	61
Maska.....	61
EMIL FRYNTA.....	62
Nekonečno.....	62
JOSEF RŮŽIČKA.....	63
Alkohol.....	63
ALEŠ DOČKAL.....	64
Jazz.....	64
ALEŠ DOČKAL.....	65
Jonáš.....	65
ALEŠ DOČKAL.....	66
Blues.....	66
LADISLAV VYROUBAL.....	67
Reportáž.....	67
RICHARD ULMAN, MARTIN HORKÝ.....	69
Rudý úsvit.....	69
MARTIN HORKÝ.....	72
Prvomájová.....	72

Informace o autorovi

Richard Ulman (* 1954)

Vystudovaný právník, povoláním úředník. V roce 2010 vydal vlastním nákladem ceněnou holmesologickou publikaci *Dílo a Sherlock Holmes, letmá pitva*. V roce 2012 vyšlo její druhé vydání a v roce 2014 pak doplněné třetí vydání. V roce 2014 následovalo volné pokračování *Columbo mezi dveřmi*, vydané rovněž vlastním nákladem.

Knihy Richarda Ulmana si můžete půjčit v [Městské knihovně v Praze](#).

Předmluva

Kniha, kterou držíš milý čtenáři v ruce je do jisté míry literární kuriozitou. Věc se má tak, že v roce 1969 začal v jistém dnes již neexistujícím pražském gymnáziu¹ vycházet studentský časopis. Jeho redakčním jádrem se stala skupinka studentů prvního ročníku, jejichž hlavní devizou bylo jednak bezelstné nadšení jejich patnácti let a jednak jejich láska k psanému slovu a k literatuře vůbec. Časopis měl úspěch a soustředil postupně kolem sebe pozoruhodně rozsáhlý a různorodý okruh studentských přispěvatelů ze všech koutů Čech a Moravy. Časopis sice po několika letech zanikl, vlastně skoro ihned po maturitě jeho tvůrců, ale zůstalo obrovské množství malých i větších literárních děl i pokusů o ně. Rád bych po letech připomněl některá ona drobná svěží mladická literární dílka. Vybral jsem z nich ta, o kterých si myslím, že nezestárla, že zůstala zajímavá dodnes a dodnes vypovídají nejen o svých tvůrcích, ale i o době ve které vznikala a u kterých je vlastně úplně jedno, že jejich autorům tehdy ještě nebylo ani dvacet let.

Jako ilustrace jsou v knize použity dobové autentické kresby našeho spolužáka Martina Horkého.

Richard Ulman

---

¹ Gymnázium Nad Turbovou bylo zrušeno v roce 1984.

Úvod

Na máloco je tak špatné spolehnutí, jako na vzpomínky, za které by dal člověk ruku do ohně. Prožívali jsme třesuté jaro. Jaro, které začalo už za podzimních plískanic roku 1967 studentskou rebelií na pražských strahovských kolejích, na což se rádo zapomíná. To jaro bylo všude. Nejsilnější bylo v našich duších pubertáků, kteří se nacházeli v absolutně věkově nejmladší množině občanů, kteří tehdy ještě chápali co se kolem nich děje.

Nevím, jak k tomu došlo. Možná v tom sehrála roli moje účast v pražském prvomájovém průvodu roku 1968 a lidé, které jsem tam potkal, ale někdy tehdy jsem poznal Láďu Vyroubala. Byl jsem oslněn a trochu jsem záviděl. Jeho nápady, tvořivost, dospěláckou lásku, skupinu lidí, kterou měl kolem sebe, časopis, který si pro sebe vydávali a říkali mu Magazín V. A to všechno v době kdy byl vrcholem reprodukční techniky kopírovací papír.

Potom to jaro začalo umírat na mnohočetnou diagnózu: ruské tanky, o rok později české tanky, změnu obecné rétoriky, změny ve vládě. S jarem umřelo i moje opravdové mládí, které vystřídalo dvacet let hanebného dospívání.

Ve třiasedmdesátém Láďa umřel a na jeho pohřbu zaznělo beatlesácké „Help!“, když rakev zajížděla dozadu z našich zraků kamsi do věčnosti. Byl jsem poprvé v životě konfrontován s něčím podobným. Se smrtí tak mladého člověka, kterého jsem osobně znal. S muzikou symbolizující život, mládí a svobodu a znějící v místě s neodvolatelným koncem. Na svou dobu neuvěřitelná svatokrádež. Dnes už nevím, jak to všechno přesně bylo. Jisté však je, že to všechno doopravdy bylo. Důkaz držíte v ruce. Díky, Richarde!

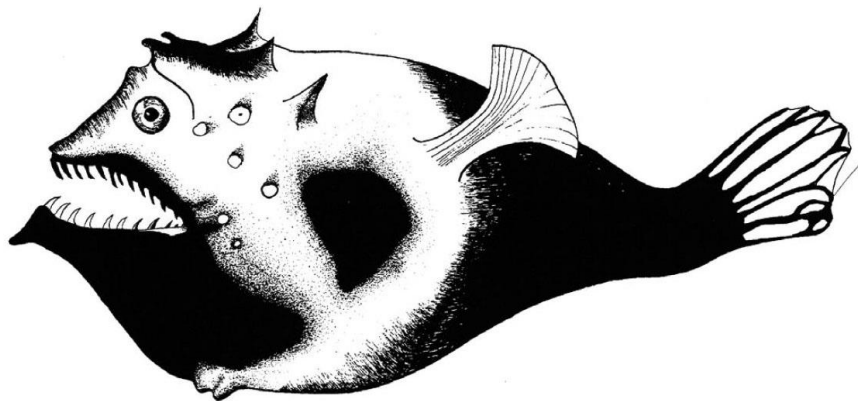
Aleš Dočkal

únor 2014

Motto

„Vážený soudruhu redaktore! Považoval jsem vás za osobu rozumu mdlého s reakcemi pomalými, avšak ta skutečnost, že jste požádal o rozhovor právě MNE mě přesvědčila, že jsem vás podcenil a proto svůj názor na vás musím zrevidovat. Jste jistě nadprůměrně inteligentní a hlavně máte smysl pro soudnost. Jsou ještě lidé, kteří mi závidí mé fluidum, které celou mojí osobnost prozařuje, a proto se tyto bláhové existence snaží různými intrikami, machinacemi a spleťnými manévry snížit a znevážit mého génia. Avšak co jsou tyto naivní a nicotné pletichy vedle nadčasovosti všeprostupující a všeobjímající filozofie mé osobnosti. Promiňte, trochu jsem se zamyslel.“

(Úryvek z parodického rozhovoru s jedním z autorů
přispívajícím do našeho časopisu)

MILAN BEDNÁŘ

Zkamenělina

Naší brigádou bylo velmi usilováno o jistá zlepšení, avšak vedením bylo brigádě sděleno, že o to není stáno. Proto bylo v brigádě usneseno, že bude brán na zřetel fakt, že stávající stav zůstane nezměněn, nebude-li ovšem vedením později rozhodnuto jinak. Bude-li však vedením později rozhodnuto jinak a přitom by rázem nebylo dosaženo požadovaného výsledku, bylo by brigádou opět usilováno o ono zlepšení, o němž již bylo hovořeno. Protože však, jak už bylo předesláno, ze strany vedení není o celou záležitost stáno, bylo usneseno, že pro příště bude vzato na vědomí, že o této záležitosti nebude jednáno. O možnosti, že by o celé záležitosti jednáno bylo, je uvažováno jen v případě, že by o tuto záležitost bylo ze strany vedení stáno. Jelikož však ze strany vedení není stáno o to, aby bylo z naší strany o tuto záležitost stáno, nebude z naší strany o ní nadále stáno. Tak bylo brigádou usneseno a usnesení schváleno, čímž bylo řízení v záležitosti té záležitosti prozatímne odloženo.

Když bylo mnou o tomto referováno dívce, kterou bylo zpočátku o mne stáno, bylo mi řečeno, že jsem, cituji: „...*blbec*.“ Tím bylo několik málo minut mé poslední známosti ukončeno.

PETR BÖHM

Karneval

Záplava. Čeho? Masek, kostýmů, barev, hluku. Karneval. Já jsem tu za prďolu. Myslím, že budu hodnocen a vyhodnocen. Tejkon se tancuje. Tancuje se blůs. Tancuju s pumou americkou. Cení na mne zuby. Já na ní ne, protože jsem jako prďola a nechci kazit taškařici, tak alespoň hopsám dokolečka jako přihlouplý prďola. Pak puma zmizí a začínají bouchat flašky. Přichází stráž s halapartnami a já jsem odveden na policejní strážnici. Tam mne vyslychají dvanáct hodin a dvanáct nocí, ale já nezradím své přátele křížáky. Tlustý, nadutý komisař mi říká, že jsem prďola a já se směju, až se za břicho popadám. Vždyť to je jen má maska. A protože to ani ten zkušený policista nepoznal, jsem vyhlášen jako nejlepší maska.

MARTIN HORKÝ

Hádka

Zdroj paprsků polygonálního tvaru byl žlábkovaný s úzkými volutami, spirálovitě vybíhajícími ze středu tělesa, kde visel středně velký obraz v elipsovitém rámečku. Kresbu zakrývalo silné křemičité sklo, na kterém se místy černaly malé skvrnky (zřejmě mišice). Kdo by se tomu také v tuto roční dobu tomu divil. V čerstvě vymalovaném prostoru se blýskala stříbrná zrna slídy. Asi devadesát sedm centimetrů od stropního oblouku lemoval místnost okrově hnědý proužek. Malých skvrnek stále přibývalo.

Za rohem se ozvaly kroky tlumené tlustým orientálním kobercem, který visel také na žebříku i veřejích. Byl zbrusu nový. V otvoru (byly tu zpravidla čtyři, jeden na jihozápad, druhý směrem severovýchodním a zbývající směřovaly téměř na sever) se objevila postava. Přicházející osoba se překvapeně rozhlédla po čerstvě vycíděných kachličkách a její pohled se zastavil v koutě. Našla, co hledala. Schoulený člověk se vztyčil, jakoby tušil, že je upřeně sledován. Byl větší než se zdálo, i vlasy měl hustší než příchozí. Jen lysé místočko nad pravým uchem kazilo celkový dojem.

„Však my si už budeme rozumět,“ ozvalo se od otvoru.

„Těž si myslím,“ zněla rozpačitá odpověď.

Po tvářích obou osob se rozlil nachový ruměnec. *„Když jsme ty pohřešované osoby...”* promluvili oba najednou.

Rychle se skamarádili. Chodili společně lámat bešamel a nic nekalilo jejich přátelství. Jen jednou se pohádali – bylo to ve čtvrtek kvůli genezi tuku.

„Pořád se mi vtírá otázka. Jak vzniká tuk?“

„Tuk se tká v peci.“

„Nelži, mně všet bulíky na nos nebudeš. Tuk přece krystalizuje na elektrodách, na katodě obzvláště.“

„Na elektrodách? Nesmysl, tohoto způsobu se již dávno nepoužívá.“
„Máš pravdu. Promiň. Už se nebudeme hádat.“
„Nebudeme.“
„To je dobře.“

LADISLAV VYROUBAL

Kulturista

„Jseš jako žížala,“ upozornil mne tělocvikář.

Naštvalo mne to. Když jsem pak jednou uviděl ročenku kulturistiky a hlavně svalnaté muže v ní, byl jsem rozhodnut. Každého dne ze mne lil pot. A za tři měsíce jsem si se čtyřicetikilovou činkou pohazoval jako s pírkem. Věta, která byla v té ročence mne hnala kupředu: „*Kulturista se ve světě neztratí!*“

A hurá na tramvaj! „*Obsazeno!*“ zakřičel průvodčí. Jsem na to zvyklý a kromě toho jsem v ročence četl, že se kulturista neztratí. Levičkou jsem sundal ze stupátka nějakého sušinku. Ha, ha, intelligence půjde pěšky. Inteligent mi zaklepal na rameno. „*Víte, že dneska devítka jede jako patnáctka?*“ „*Á, děkuji.*“ Inteligent stál zase na svém místě. Pěšky jsem šel já.

Mám velkou sílu. Lámu hory, ale nesnesu, když mne manželka pošle pro uhlí. Považuji to za urážku a urážky splácím pěstmi, ale manželka je jemné stvoření, tak co s ní. Holt jdu pro uhlí. Vzpomněl jsem si na tu větu: „*Kulturista se ve světě neztratí!*“ Šel jsem a koupil jsem si učebnici angličtiny. Alespoň se podívám do toho světa.

ALENA ČERTNEROVÁ

Milý Jene,

čmárám ti psaní zaslíbené,
zaslíbeným perem k soátku,
já zaslíbená holka na památku.
Písmenka voní od jabloní,
dozrává kůra
a zoubečky zajíců už hubnou hladem.
Zradils mě Jeníčku,
srdeční komory mně pustnou ladem.
Ráno foukávám do mraků a do javorů,
můj dech chce dosáhnout
plachty tvých lodí.
Chci si tě sfouknout zpátky,
ať zase spíme spolu,
dokud nás babička nevyhodí.
Jsi bez víry, bez obav a bez peněz.
Hraješ si na hodného.
Mám ráda tebe, zlého muže vousatého,
který miluje boky lahví a těla dalek.
Já nechci být vzorná a učená,
jsem přece tvoje milá,
ano, to jsi řek' a hladil mi přitom ramena.
Ale jsi zrádce a nechci už s tebou mluvit.
Jsem hrdá a hlavu mám vztyčenou.
Pošli alespoň lístek, či telepatickou pusu.
Vždyť já jsem hodná,
nechci už být hned tvou ženou
a nemusíš se každý večer holit.
Je mi souzený čekat, před madonou klekat

*a za noci snít o tom, co se s tebou
právě děje.*

P. S.

Bože, neumři mi na kurděje!

Tvá Taťána

MARIE SUCHOMELOVÁ

Jáma

Spadla jsem do jámy,
i když jsem jí
kopala někomu
úplně jinému

Byla tam tma
a taky cosi
co se obyčejně nazývá
láska

Zatvrzele jsem se posadila
do jiného rohu
a odtud ji nevraživě
pozorovala

Pak jsem usínala
a naprosto jasně poznala,
že tenhle souboj
jsem úplně prohrála

JAN RADEK

Chodím po vedlejší

Chodívám do školy. Jako každý šestý. Zásadně pěšky jako většina lidí. Cestou přemýšlím. Zpravidla o věcech, jimž se nevyhnu. Nevěnuji proto pozornost domům a lidem. Tři čtvrtě roku mi unikalo, kdo to na mne hledí z okna. Nevíte ze kterého? Nízké přízemní okno v zapadlé uličce, na něm polštářek, na polštářku pes. Odpoledne by každý řekl: obyčejný foxteriér. Ale ráno, co ráno?

Začalo to v září. Jednou jsem prostě odlepil oči od dlažby. Na okně seděl foxteriér a prohlížel si mne. Pohladil jsem ho pohledem a ztuhl. Pes byl oblečen do modrých spartakiádních trenýrek. Asi jsem to včera přetáhl s učením. Utíkal jsem do školy. Přemýšlel jsem o svém objevu. Odpoledne byl pes za oknem... bez trenýrek. Oddychl jsem si. Ten večer jsem šel spát o sedmé.

Ráno jsem bezstarostně vyrazil. Panebože! Foxteriér se spokojeně rozvaloval na okně, cudně zahalen do modrých trenýrek. Odpoledne stál posmutněle nahý v okně. Což jsem se zbláznil? Horečně jsem přemýšlel. Snad je pes stydlivý. Nelíbí se mu stát v okně nahý. Ráno, když všichni spí, vyšťárá v prádelníku spartakiádní trenýrky a jde se ukazovat do okna. Vzbudí se jeho paní. Vidí na psu trenýrky a rychle mu je sundá. Nic jí nevyčítám. Komu z nás by se líbilo dělit se o trenýrky se psem, byť cudným. Tato verze mi vyhovovala. Foxteriéra jsem překřtil na psíka Stydlína. Život byl rázem zářivý. Až do dne kdy jsem objevil, že majitelem psa je starý mládenec. Neuměl jsem si představit starého pána ve spartakiádních trenýrkách. Ten večer jsem začal cvičit jógu. Pes mi sešel z mysli. Neviděl jsem ho ani ráno, nebyl v okně ani cestou ze školy. Uklidnil jsem se. Přešel měsíc. Nevím, proč jsem zas přešel zkoumavým pohledem okno. Zavrával jsem. Na okně seděl pes v modrých spartakiádních trenýrkách a vedle něho pět štěňat v růžových bombardáčcích.

MARTIN HORKÝ

Obrat k lepšímu

„Proč jste mne pokousalo?“ zeptal jsem se zmateně.

„Abychom tě lépe slyšelo.“

„Tak proto tedy!“ zvolali jsme všichni téměř současně a ušlapali je.

Vše nasvědčovalo tomu, že tato malá tragédie způsobí osudový zvrat v jejich životě. Ale kdepak! Na ni to vůbec nezapůsobilo – jen vzdorovitě trhla hlavou a spolu s ostatními zmizela za nejbližší ochoz.

Avšak ani popelář nezahálel a poznamenal si duchapřítomně obě poštovní směrovací čísla, takže nakonec všechno dobře dopadlo, aniž cokoliv znepokojivého vyšlo najevo.

PETR BÖHM

Nastání

Nejkrásnější věcí na světě je člověk sám. Člověk je tvor, nikoliv netvor, společenský. Člověk bez lidí není nic a je nanic. A tak když nastal, ještě jednou! NASTAL konec světa, vypadalo to na tom světě následujícím: Země byla matematicky přesná koule, uvnitř neprozkoumaná, na povrchu rovná, hladká bez kopce, bez vody, bez hrbolů, domů, lidí, slepic, telefonů, aut, lži, krásy... jen tam co byla Amerika zůstal jeden jediný ze dvou lidí, kteří zůstali (věta logická, jasná, stručná). Byla to žena, jmenovala se Evelyn. Tam co byl dříve Sovětský svaz, přesněji řečeno, tam co hraničil s Československem, tak tam byl muž jménem Adamec. Evelyn si pekla buchty a Adamec si řekl, že se vydá na cestu kolem světa. Celý se z toho nápadu rozšťastnil. Chtěl zahulákat na starou matku, aby napekla buchty s povídlama, kteréžto aby pak svázala do chlebníčku, když v tom si milý zlatý Adamec zavzpomněl, že ta bábinka co ho má na svědomí a co mu zašívala gatě, už není živá, ale naopak. Zavřel teda milý zlatý Adamec kušnu a buchty napekl sobě sám a sám. Na své pouti potkal Adamec Evelyn a zahřímal: „*Tys ta pravá, tebe jedinou a žádnou jinou!*“ A tak se taky stalo. Měli syna Pepíka – hezkého kluka, ale čert to vem, blbého a holohlavého. Další potomkyní byla Máří... i započal druhý svět, jako ten, co tu už byl předtím.

JOSEF RŮŽIČKA

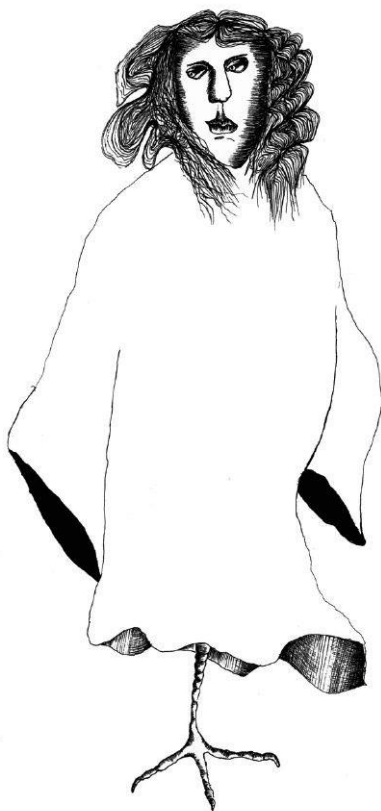
Lavička, na které rád sedávám

Jazyky ostrých plamenů slunce se plazily po zdi, za kopci zhasínal hvízd vzdalujícího se vlaku. U svého domu seděl děda Ivan a tiše naslouchal praskotu poledního ticha. Cítil podivné napětí, které ho neočekávaně sevřelo. Pes líně odháněl mouchu a pražil se na slunci dál. Svět na konci světa, jediným hercem je stařec, jediným dějem je jeho skomírající myšlenka. Skloněná hlava, roztřepaná díra na papuči a vyčítavý pohled na ni. Smradlavá fajfka v zubech a bolest v kříži. Zrak se zvedá a znovu klesá pod tíhou zuřivého světla. Pocit nastávajícího žití má Ivan v sobě, i když ví, že za chvíli scvrklý oběd, večer v hospodě pivo a kamarádi se stejnou čepicí na hlavě a se stejně chytrými očima. A potom cesta z hospody domů po jiskřící obloze s ještě větší nanicovatostí v hlavě. Nyní však poledne. Pocit převalujícího se kabátce ve vzduchu, vedrem míchaného. Děda uplivil, pomalu vstal, přehlédł svůj kraj, šibalsky zamrkal, usmál se a tiše odcupital. Neví se kam. Snad ještě blíže k onomu světu.

MILAN BEDNÁŘ

Asketikův paradox

Procházel jsem rychle uličkou mezi stroji, odkud na mne hvízdalo a volalo mnoho dívek, zatímco jsem zvažoval paradoxní situaci, kdy tvrze všemožně lákají dobyvatele, který se k útoku nenechá zlákat, protože přemítá o tvrzích a dobyvatelích.

MARTIN HORKÝ

Časy

Čas ujmutý²

Tvoří se tak, že před sloveso přidáme předponu „*up*“. Používá se ho tehdy, jestliže hovoříme v místnosti nebo v uzavřené prostora. Při psaní ho používáme tehdy, jestliže děj, který popisujeme se odehrál, odehrává nebo odehraje.

Čas podvázaný³

Tvoří se tak, že před sloveso přidáme předponu „*drc*“. Používá se ho, je-li v přítomnosti žena (při mluvě), při psaní jestliže se v popisovaném či sdělovaném vyskytovala, vyskytuje nebo bude vyskytovat žena, tj. žena, které je nejméně osmnáct a nejvýše čtyřicet pět let.

---

² Čas ujmutý i čas podvázaný se používají ve spisovné ukapštině. Nejsme-li si jisti, který čas použít, zvolíme raději prostou formu.

³ Viz poznámka pod čarou č. 2.

MARTIN HORKÝ

Vyhrávka Bábuly

Bylo včera večer, začalo se už šmikát. „Šmik, šmik, šmik!“ To vyrazil kedlubensík a zas a zas škubnul sebou Bábul a spěl k vyhřezení, libozvučném umlsnutí tupých úderů. Zas a zas kedlubensík: „*Ne ty ani my, to já a on.*“ Uchichtal se Bábul.

Ale další loupané brambory s přízvukem pūlených meruněk se sypaly, až to smrklo: „*Smrk, smrk, smrk.*“ I zalekl se Bábul a zmizel za ochotník cimbuře s šerosvitem, když ochmutnal tu seč.

Zbroje začaly třeskotět: „*Třesk, třesk, třesk.*“

Bábulovi poddajní zavařili pryskyř neboli smolovinu, usířili syrotu a vybředli to na kedluben za dubem. Svištění, lupání, bublotání, supání, sučení a břítkost stříblic a kušek tu tam onde. Tu však čísi jidášská ruka uhnětla Bábulova muka přižhavenou smrží s ohročeným pukem, takže se chlamstlo u dělovinové beletrie. Ale nebyl to Bábul, nýbrž ujmutý a podvázaný kedlub se skelným okem z nosové škvírce. Pryskyř poleptala kedluben masa i sírovina s oblazy téže a šuškala si s libotnými city na škvarných kedluben sadbách. Lítý rek poddajný uškubnul praporec vůdce, samotného velitele Kedlubna, toho jména zeleného. Nádorky a puchýře na kořínkách zplaskotěly, velitel se scvrkl v nedohlednu. Mišice dokonaly zkázu.

Na bojovném poli pod hradbami mrtvolno i truchno, zem vydloubaná, okolo doutnavě opuchliny všude. Nade vším se rozpláclo vypláznutí z plic zakřiklé: „**BÁBULA ZACHVÁTILA VYHRÁVKA!**“

MILAN BEDNÁŘ

V tovární hale

Žluté slunce vrtá
šedivý poprašek
a klimatizovaný vzduch
je dokonale naolejován
a volný pohyb omezen
jen normovaným výkonem
nebo opatrným strachem,
nebo vůbec ničím

MILAN BEDNÁŘ

Básníci

Básníci hledají jiné prostředky, předměty a způsoby. Chtějí pochopit, vysvětlit, vylepšit, stvořit anebo nic. Věří, že obejměš obrovské, uvidíš obyčejné, uslyšíš přeslechnuté. Že ochutnáš éteru, ucítíš náladu, přeskočíš ohradu arény životního maratónu. *Chceš? Můžeš? Slyšíš? Ptám se tě!*

Básníci jsou psi, kteří táhnou neprobádanou bělobou saně pionýrů. Saně, které jsou přeplněné anebo naplněné nebo poloprázdné či pusté anebo žádné. Ti zahynou nejdříve.

ZUZANA TROJANOVÁ

Souhvězdí

Hvězdy teď tvoří Raka,
jsou v Tvém znamení,
příznivé pro každý z Tvých činů

Tak něco dělej,
já nevím,
třeba se směj, nebo breč, nebo pros,
poklekej,
jen k čertu něco dělej

Ne, tak ne,
stojíš ve tmě a šeptáš:
Miláčku

ZUZANA TROJANOVÁ

Červený sníh

Po cestách z melty,
po bílém kožíšku sněhu,
vyťapu cestičku pro Tebe

Jednou si ukradnu život,
chci být Tvá, jen já
a nikdy žádná druhá

Rampouchem do sněhu
maluju srdce,
bílá mi zčervená

V košíku s poupaty
nesu Ti sen,
co se mi posté už zdál

Znám ho teď nazpaměť,
je to sen o štěstí,
o nebi jako dým co po cikorce voní

O jarních klíccích země,
je to sen o štěstí
pro Tebe a pro mě

HELENA DOUDĚROVÁ

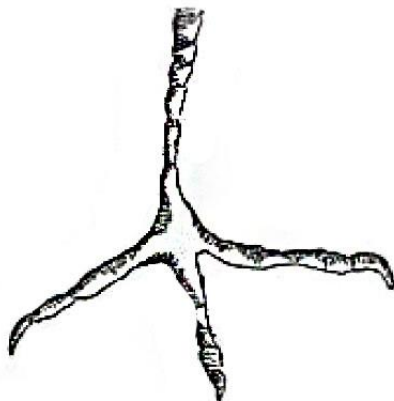
Planý sen

Já marně hledám k lásce klíč,
odešel včera a už je pryč,
přes hory, lesy běžela
ta moje láska zrazená

Perly se lesknou v studánkách
a nejistota vládne dnem,
musím žít v krutých hádankách
a zpívat písně pustým zdem

Vysvitlo slunce, stojím v sadě,
oči mám plné slz a smutku,
stromy jsou kolem tak mladé
a nechce se jim do zármutku

Je mi teď patnáct... patnáct let
a život by měl být samý med

JANA ČÍŽKOVÁ

Politý slunce

Prší. Už druhý den nepřetržitě prší. A v tomto dnu zemřela stará paní. Taková malá, ale čím menší, tím hodnější byla. A každá kapka deště, která ten den spadla navíc, se divoce tříštila o mozky lidí, kteří na ni vzpomínali. Ale život jde pořád dál, ať chceš nebo nechceš. Ubohý nápis: „*Zemřela po krátké nemoci,*“ kontrastuje s lidmi plných pokoje, odhadujících cenu pozůstalosti.

Ted' přestalo pršet, ale obloha je zatažená jako před bouřkou. A malý průvod tmavých lidí jde za němou rakví, která zaduní, když sklapne víko. Trochu hlíny a pár kytek. A můžeš jít domů a brnkat na kytaru blues o smutným deštivým ránu. A můžeš zmlátit malé kluky, protože se tahají o mrtvou kočku, kterou jsi považoval za nesmrtelnou a mělš ji děsně rád. Ale ať uděláš, co chceš, slunce bude dál polité černým inkoustem a hrob zářit prskajícími a dohasínajícími svíčkami.

LIBUŠE FRANTOVÁ

Osamělá

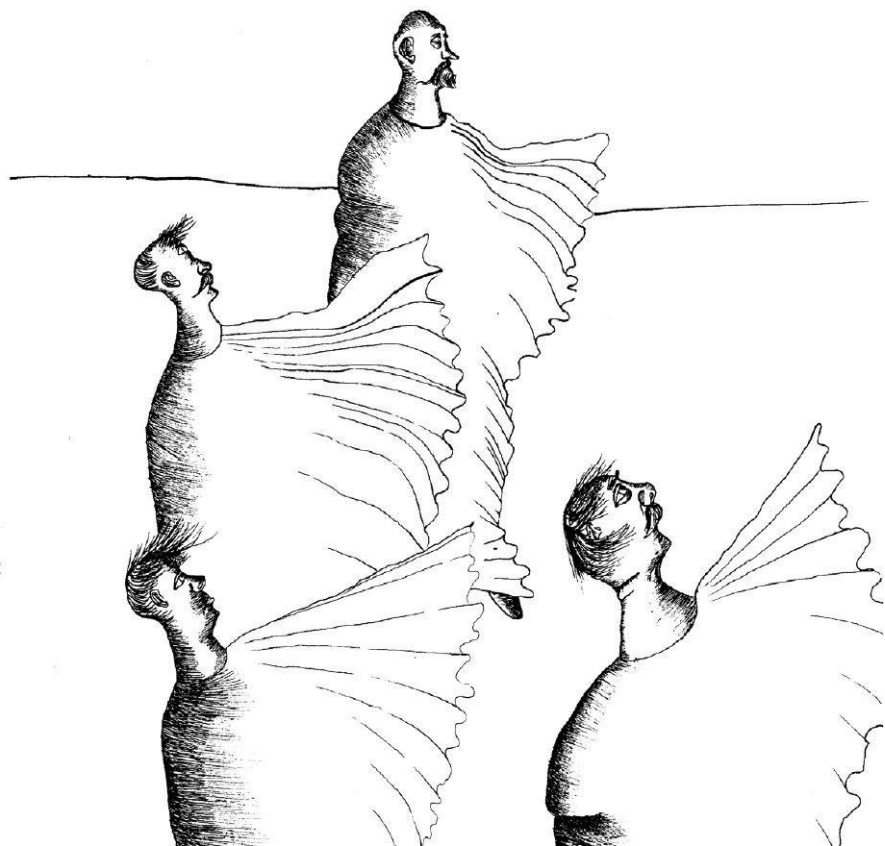
Dnes vzdychám sama na lůžku, odvržená a osamělá. Nic jiného už mi nezbývá než toužit a těšit se, že možná příště zatoužíš po mém náručí a přijdeš, abys mne zahrnul polibky na tváři, po vlasech i na horkém těle. A teď tedy, když už svítá a já vím, že nepříjdeš, objímám polštář promočený slzami a oddávám se snům, které jsou sladší, nežli skutečnost.

KATEŘINA FOLPRECHTOVÁ

Panenka

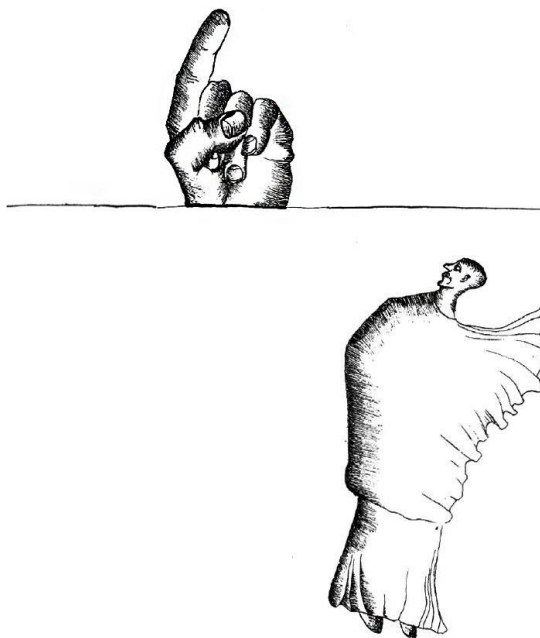
Malá gumová panenka s černýma očima je náhle němá. Asi mi nemá co říci nebo jí nerozumím. Ještě včera mi něco povídala a dnes už jí nerozumím. Snad pláče, je jí smutno nebo mne utěšuje, na něco se ptá. Nevím co říká panenka, už mi totiž není devět. Od včerejška je mi rovných sto. Nejmiň.

JANA ČÍŽKOVÁ

Kamenná růže

Láska prý přichází k člověku jen jednou. Jen jednou za celý život. Šla jsem s ním po šedivých ulicích, jen tak – dva kroky od něho ruce v kapsách, celá schoulená do svého nitra. V pátém patře desetipatráku někdo brnkal na klavír. Stále se vracel k jednomu místu v celé melodii, nasládlé vůni z tisíce odkvetlých květů, jakoby chtěl vrátit zpět tu chvíli, která pominula. Bylo to na konci zimy. A ten den jemný, něžný větřík si hrál na schovávanou se snítkou kočiček, utržených někdy před rokem a půl. A v té chvíli měl hluboké oči a v nich malý zázrak. V mých očích bylo trochu štěstí, tak trochu co se vejde do očí. Ale on měl místo srdce malou kamennou růži ze Sahary. Bylo to na konci zimy. Ten den se na ulicích rozsvítilo světlo, ale on ho neviděl. Ta malá růže byla v něm tak hluboko a přesto mě bodaly její trny do rtů, když mě líbal. A tenkrát začínalo jaro.

TAMARA OSTAŠOVÁ

Krysař radostí

Měl boty okovaný fialovou září
a stříbrný prsty mamincínejch řas
a říkali mu Anděl a nazvali ho Dáblem
a Blázen bylo jeho jméno

Měl oči vesmírnýho pejska,
když koulel hlavu sněhuláka
chodbou zlatejch cigaret
a vytrásal z rukávů ostatky fajn svatejch

MARIE SUCHOMELOVÁ

Pohřeb

Šla jsem pomalu za vozem,
šla jsem na pohřeb
svý lásce

V šedých šatech
barvy zamračenýho nebe
jsem zpívala
ochraptělým hlasem: *Glória!*

Za mnou zůstalo miliónový město
s rozsvícenými domy
a funebrácký vůz zamířil vstříc
svým dalším milencům

MILAN SUP

V obklíčení

Už sedmnáct dnů jsme leželi v obklíčení a mnozí z kamarádů odešli tam, odkud není návratu. Slunce žhnulo, nad rozpálenými skalami se tetelil vzduch a vody nám zbývalo jen na dně láhve. A jen pár desítek metrů od nás, v chladivém stínu vedle studny vroubené ovocnými stromy si hověl náš nekultivovaný nepřítel, oděn jen řemenem toulce. Měl nás jako na dlani a stačilo zvednout hlavu nad val z kamenů a už zasvištěl jeho šíp (za námi jich už byla pěkná hromada). Zůstali jsme jen tři z deseti mužů, ale snad i s těmi skromnými zásobami vydržíme přes to nejhorší, jen co přejde květen. „*JEŠTĚ NÁS NEMÁŠ, AMORE!*“

KATEŘINA FOLPRECHTOVÁ

List

Obyčejný list. Žije, dá-li se to tak říci, jeden rok. Nám se to zdá málo. Rok. Podívejme se na to ale lépe.

Na jaře je to takové nic, nic schované v lupenu. Tlačí se tam zároveň s květem, a proto není divu, když předčasně vystrčí špičku. „*Pomalu, pomalu!*“ křičí květ. „*Nejdříve já.*“ List slušně ustoupí a čeká, co bude dál. Květ už je venku a on se dere nahoru. Už aby byl venku a uviděl to nahoře. Líbí se mu tam. Rostahuje se čím dál tím víc. Je to jako v pohádce o Popelce. Jak měla ty šaty poskládané v oříšku. Z lístečku je list jen to fikne. Kdepak, teď už ho ani nenapadne, aby byl poskládaný v pupenu. Pak přijde den, kdy se na něj snese první déšť. List se diví. Diví se oblakům, diví se dešti, květině pod stromem a louce plné pampelišek. Nestačí se ani koukat a dětství je za ním. Ale stále je čemu se divit. Mladým párečkům v parku, žížale v kaluži. Všechno ho překvapuje, všechno je krásné. Pak přichází léto. Přežije první bouři a vidí první duhu. Pocítí chuť života a zuby nehty se brání zuřícímu větru. Všechno přečká. Přijde podzim. List to pocítí nejdříve, ale nedá to na sobě znát. Jen cítí, že tam dole něco není v pořádku, někdo se tlačí na jeho místo. Jemu to ale nevadí, kochá se podzimním sluncem, než přijde první mrazík. List se nezdráhá a chystá se na dalekou cestu. Přebarvuje se na červenou, žlutou nebo stříkano jako marnivé dívky. A když pocítí, že se na jeho místo dere nový život, lehce se odpoutá s větrem, až někde zakrouží a přistane na chodníku. Možná, ho zvedne holčička a řekne: „*To je ale krásný list.*“ A listu se bude zdát, že to je to nejkrásnější co ho potkalo.

JOSEF RŮŽIČKA

Strach

„Slyším dobře?“ ptal se Petr sám sebe. Hluk, kročeje chodců, šoupání podrážek, štěkot uvázaných psů, křik děcek v zaparkovaných kočárcích, plivance hulvátů, řinkot a zvonění tramvají, píšťalka uličníka, chramlavý chechtot staré, sešlé špinavé cikánky, špatný šlágr z okna ve třetím poschodí, jaksemání známých, plácání mokrých praporů, máchání křídel vypasených a seroucích holubů, nadávání neinteligentní domovnice, stahování rolet, přešlapování podezřelých individuí, klevetění sousedek, mňoukání hladové, skoro chcíplé kočky, mlaskání nechutných polibků, ohmatávání přímo na ulici, šmelinaření v průjezdech, krádež a útěk zloděje a pronásledování senzacechtivých blbců, pohledy na hodinky, spěchající zástupy za ničím, hlavy fronty na cokoliv, strkání u vchodů do tramvaje, spílání a nadávání z očí do očí, nepřítčetné pohledy nespokojených, uražených a zdeptaných, bolestné vzdechy a couvání od vchodu.

Jak se to mohlo stát? Spal a ječící siréna ho probudila. Otvíral a protíral si oči, ale stále neviděl, pouze strašlivá, nevzhledná tma ho obklopovala. Z okna neproudilo do pokoje žádné světlo pouličního osvětlení. Nevěděl, co má dělat, rychle se popaměti oblékl a zkusil otočit vypínačem, ale nešel proud. Vyběhl na ulici, ovšem nic neviděl, žádné svítání, ani obrysy domů, ani siluety chodců. Až nyní si uvědomil, že nad ním visí zlověstné ticho. Slyšel jen bušení svého srdce. Ztratil úplně orientaci, nevěděl, kde je vchod do jeho domu. Zkusil ho najít, ale narážel jen do vlhkých zdí, nohy mu klouzaly po mastném chodníku, a když upadl, ucítil i slizkost, nějaký maz mu ulpíval na rukou. Plazil se okolo zdí a snažil se dostat do nějakého domu a najít nějakého člověka, se kterým by mohl promluvit. Všechny dveře byly zavřeny. Volal a křičel až do úplného vyčerpání, svalil se na zem a nedbal špíny a hnusného smrdutého mazu. Nejvíce ho dráždilo to ticho, hysterický pláč brzo začal cloumat s jeho tělem. Najednou si vzpomněl, že má v kapse zápalky. Rychle

je vytáhl a škrtl, ale pouze viděl plamének a nic víc, ani ruku, která zápalku držela. Znaven okamžitě usnul.

Probudil se v průjezdu nějakého domu. Lidé chodili do práce, auta se plazila do továren, matky tlačily kočárky do jeslí, děti spěchaly do škol, každý věděl, kde je jeho dnešní místo. Petr se zvedl, bolest v celém těle, šaty od špíny, ruce sedřené a oči asi šílené. Smál se, řev zvířete z něho vycházel a tu si všiml, že mu z úst teče pěna. Rozhlédl se po známé ulici, po známých domech a po hladkém dláždění se vydal pryč, za město k rybníku Veronika.

Rybník se temně a lacině čeřil, okolo stojící vrby v něm zkoumaly své zplihlé tváře a jejich větve brouzdaly proti proudu jako dobrodruzi na Aljašce. Krky husiček mizely ve vodě a zase se vynořovaly a jejich zobany radostně štěbetaly, když vylovily nějakou potravu. Vousatý děda si vyzul boty a ostýchavě nořil nohy do studených vlnek. Slunce bylo věčně skryté clonou kalných mraků, a když přece jen pronikl uzoučký proužek pýchavého světla, zamrazilo Petra krátce v zádech.

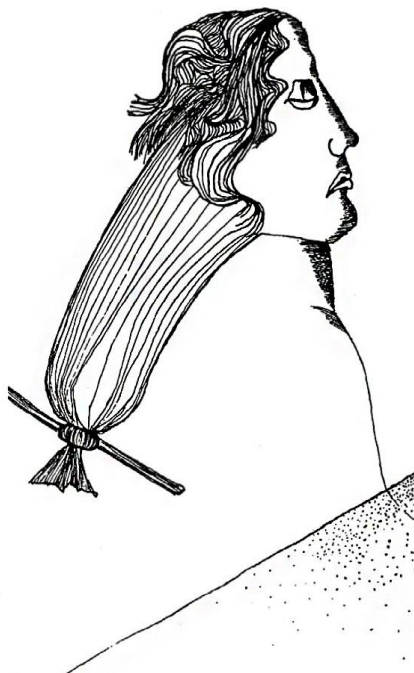
Lehce oděné děvče běželo po stráni a byla z ní cítit i na tu dálku veselost, která by mohla nakazit další, i Petra. Odvrátil hlavu a díval se na druhou stranu, kde opět viděl běžet to samé děvče. Zatmělo se mu před očima a sekl sebou do trávy. Dostal epileptický záchvat. Děvče si ho všimlo, zastavilo se na chvíli, ale hned běželo dál. Jen prohodilo: „*To je ale šílenec.*“

MARIE SUCHOMELOVÁ

Ztracené srdce

Nosil srdce po kapsách a tak není divu, že ho jednoho krásného dne ztratil. A protože to byla nenahraditelná ztráta, začal hledat. Napřed doma. Pečlivě prohlédl koupelnu, kuchyň, ložnici. Srdce nikde. Vzal to systematicky. Vyházel šatníky, prolezl půdu, prohledal okolní ulice, prochodil parky. Všechno marné. Dal inzerát do ztrát a nálezů. Přihlásila se nějaká Věra, ale ta mu nabízela své vlastní, tak raději odešel. Okolí tvrdilo, že chodí jako bez duše. Prohlížel lesy a proplavával vody. Všechno marné.

Až takhle jednou potkal slečnu v pruhovaném svetru a modrých džínách. Říkalo se, že je oduševnělá. A najednou si všiml, že ona má jeho srdce. Jenomže si už na něj zvykla a tak si musel vzít to srdce nazpátek i s ní. Od té doby se naučil pořádku.

PAVLA MÁLKOVÁ

Láska

Zazpívala písničku
Rozepnula blůzičku
Odhodila sukničku
Miláčku, miláčku
Jsem plná tebe
A tvých očí
Země se pode mnou točí
A točí
A hlava se točí
Srdce se točí
Čelo mám horké
Smoč šáteček ve studánce
Ruce mě pálí
Mlha mě halí
Miláčku, miláčku
Hošíčku malý
Můj silný
Zbožňovaný
Umilujeme se k smrti
Ale neumřeme

LADISLAV VYROUBAL

Stromeček

Boty jim chropaly ve sněhu. Došli až k vyhlédnutému malému smrčku. Rozbalili balíček. Vyndali ozdoby, svíčky, prskavky. Uprostřed lesa se rozzářil vánoční stromeček. Plaménky svíček se ohýbaly. Tichem lesa se neslo praskání prskavek. Drželi se za ruce. A Ježíšek, který se na to také díval, viděl pět stromečků. Jeden na sněhu a čtyři v jejich očích.

MAJKA MUNCLINGEROVÁ

To přejde

Vidím tě stále před sebou. Holčičku malou, krásnou a hlavně strašlivě zvědavou. *A táto, a proč? A táto, co to dělá máma? A tati, víš...? Neví, malá moje. A proč nevíš? Já jsem ti tolik věřila. Proč neodpovídáš ve chvíli, kdy si ani já neumím poradit?*

Můj táta vždycky všechno ví. *Táto, poslouchej. Já ho mám ráda, víš. Ale já nevím proč. On říká, že by mě měl rád. Co myslíš, tati, i on se doma ptá, proč? Já vím, že jsi mi říkal, že to vše musím vědět předevoším já. Ale já jsem tak nejistá. Táto, vid', že mi poradíš. Mám počkat, co na to řekne čas? Dobře. Já tedy počkám. Táto, pamatuješ si, tehdy, je to už dávno, říkal mi, že mě má rád. Nemůžu za to. Pláču. Táto, jak je to možné? Jak se to stalo? Řekl mi dnes, že to byla lež. Táto, co mám dělat? Nemám kromě tebe nikoho. Táto, že mi pomůžeš?*

Mám tě stále před očima. Dívenka malá, uplakaná. *Víš, hlavně přestaň plakat. Tu máš kapesník. Utři si slzy, které ti stékají po tvářích. No tak, neplač. Všechno přejde. Jednou to bude ten pravý. Pak se nebudeš ptát, proč ho máš vlastně ráda. Neplač. Věř, že to přejde.*

KATEŘINA FOLPRECHTOVÁ

Pes

Jdete po ulici, bloumáte kolem výkladů, míjíte prodavačky květin na rozích. A uvidíte tuctový obrázek. Zatoulaného psa. Je to takový obyčejný, všední pes. Přitažený od příbuzných z venkova. Dlouho byl objektem dětských her a pak ho třeba vyhnali. Nebo se mu tam nelíbilo. Pes jde a bojácně se ohlíží. Nikdo si ho nevšimá, nanejvýš ho odstrčí a pes si připadá ještě více méněcennější. Tu máte toho přítele člověka! Zvedá unavené oči k chodcům a už už se mu zazdá, že tohle je ten pravý člověk. Zavrtí ohonem a něžně do toho někoho strčí čumákem. Ale člověk nic. Nechá psa psem a jde dál. Pes jde taky dál. Potká maminku s děckem, které nadšeně křičí: „*Bafák, bafák...*“ „*Nech ho,*“ povídá matka. „*To je škaredý bafák.*“ A ten pes jakoby tomu rozuměl. Uteče pryč. A tak putuje a putuje. Občas dostane oplatku od zmrzliny nebo šlupku od salámu a tak žije. Už se vzdal veškeré naděje. Smutně bloudí světem, zrak pohaslý. Až zabloudí kdovíkam. A najednou potká člověka. Nebo ten člověk potká jeho? No prostě najednou se k němu někdo sehne a pes zděšeně ucukne. A nevěří svým smyslům, když poznává, že ho ten někdo pohladil. A slyší laskavá slova. Ten někdo si ho odvádí a utiňuje ho. A pes je rád, že má svého člověka. A člověk je rád, že má svého psa.

PAVEL ULRYCH

Princezna podzimu

Ve škole jsem dostala pětku, počasí bylo blbý, byl pátek, a přesto, když mne Petr požádal o schůzku, jsem neodmítla. Petr má dlouhý, černý vlasy a milý oči. Jemu se nic odmítnout nemůže, prostě nejde to.

Šli jsme po Petříně, bylo mokro, foukal studený vítr a všude prázdno. Chvíli jsme si povídali a pak ticho. Ticho? Zašuměly větve stromů a já slyším: „...cink, cink, cink.“ To padá listí. Opravdu. Listí zbarvené do pomerančova se snášelo k zemi. „Frrrr...“ přeletěl pták. A zase: „...cink, cink, cink, cink.“ „Zlaté listí vám padá k nohám, princezno.“ Lístky dopadly a rozpustilý větřík se s nimi roztančil: tam a zpět, tam a zpět. „Umíte tančit nádherně.“ „Ó, děkujeme,“ ozval se stříbrný šepot odpovídajících hlasů: „Díky, díky.“ A znovu se pustily do tance, od jedné strany cesty k druhé. „Princezno, tanči, tanči...“

Byla bych se málem dala do tance; skoro jsem se sžila s přírodou. Petr vedle mne něco povídal: „Měl jsem průšvih kvůli vlasům,“ zaznělo mezi korunami. „Nemám prý charakter.“ Zarazila jsem se a skoro procitla, znělo to až příliš tvrdě – on nemá charakter! Zasmála jsem se: cinklo to měkce jako listí a jakoby ze sna jsem slyšela svůj hlas: „Petře, neboj se, já to zařídím, jsem princezna, víš?“

Šli jsme asi tak půl hodiny. Větve se třely o sebe v doznívajících emoci a všechno kolem zpívalo svou labutí píseň. „Petře, usměj se,“ říkala jsem mu. „Fouká vítr a slyšíš tu hudbu?“ Vlasy za mnou vlály a za ním jeho krásný vlasy. „Neboj se, jsem princezna, princezna podzimu. Mám zlato, podívej. Cink, cink, zlato. Petře sem a tam sem a tam. Pojd' tančit, pojd'...“

Hudba vyvrcholila, ozval se touživý závěr... Co to bylo? Konec – procitla jsem. Petr se mi díval plaše do očí a byl celý rudý. Rukou si ještě pohrával s mými vlasy a nevěděl, co má dělat... Chytila jsem

ho kolem krku a políbila. Šli jsme kolem sebe a on se zeptal: „*Jaká to jsi princezna, co jsi to říkala?*“ Teď jsem byla červená já. „*Ale nic Petře, víš to kvůli těm vlasům.*“ Usmál se.

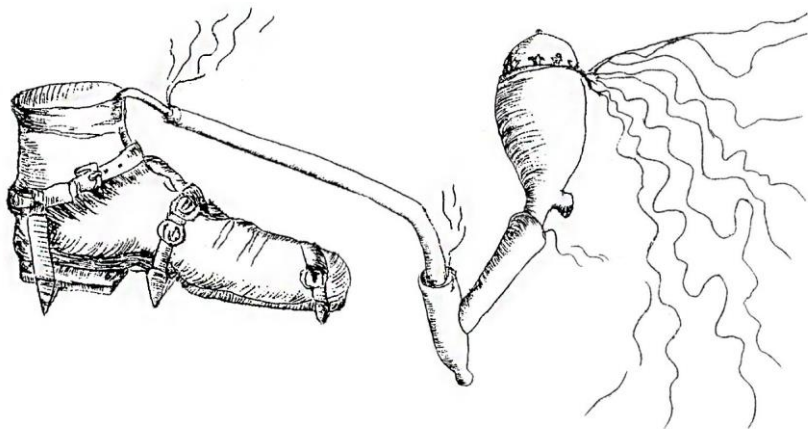
Pomalů se stmívalo a my pořád šli. Vítr si pohrával s listím a ozývalo se: „*Cink, kam jdete?*“ „*Pro štěstí, tam kde jsou lidé lepší, kde se neurčuje povaha podle délky vlasů,*“ odpovídala jsem. „*Jdou pro štěstí, pro štěstí...*“ říkaly si stromy a jejich hlas zanikl v šumění větru. Vítr zašeptal: „*Znám tu zemi, je to snění, snění a dětství a dětství...*“

Bludičky tmou blikaly a my šli klidně přikryti tmou. „*Tma je to,*“ zapomněl dodat vítr. „*Ta země je tma...*“ zašeptala jsem. „*Ta země je tma...*“ roznášely stromy mezi sebou. „*Tma a láska...*“

KATEŘINA FOLPRECHTOVÁ

Jak psát nesmysly

Mysli na to, co se ti líbí a na to co nenávidíš, myslí si, že jsi víc než slunce a méně než jsi, přiznej své chyby poslední pampelišce na louce, ta tvá tajemství neprozradí, protože když ji vítr nebo dítě sfoukne, nezeptá se na to, co ví, jen kolik je hodin. Až poznáš, že to slunce je život a bude i bez tebe dál a když budeš mít chuť poskytnout někomu možnost, aby pro tebe napsal nekrolog, pak se usměj na prvního, koho potkáš, odhod' své poslední divadelní převlečení a můžeš psát nesmysly.

JARMILA DAŇHELOVÁ

Dřevěný památník

Odřená lavice
prolhanou přírodní zelení namatlaná,
za jedničku
šplhouně!

Památná placka,
pořezaný obdélník
vonící ozvěnami
prvních vět ze slabikáře
a potom Pythagorovou
Máchova Máje

Tajemstvím malých psaníček
Chceš se mnou chodit? Odepiš!
Já dneska nemůžu, tak zejtra, jo?

Zelené pole fantazie
s vyoraným indiánem,
pirátskou brigou,
strohou pobídkou
u malé lokomotivy
Koho to nebaví, ať přidělá vagón
Pod dlouhým vlakem rada do života
Víš, když tě láska omrzí a stane se peklem
.....!

A potom vyřezaná srdce
s malými monogramy
a velkým patosem
a někdy ani neměli se rádi,
ti zvěčnění do zelenavé lži
lysiny v lakýrnickém braku

A také kritika,
ostrá a působivá,
zdobí ten starý ošoupaný stůl,
písmenky kostrbatá, ale podtržená
sdělí ti potichu, že
Prochajda je vůl

MAŠA HADÁČEK

Elena

Z dálky hrála reprodukováná hudba od autobusu. V příšeří stála dívka. Zdálo se, že na někoho čeká. Snad chce tancovat, napadlo mne. Přišel jsem blíž a zjistil, že má zavřené oči. Dlouhé, tmavé vlasy halily opálený obličej. Vypadala jako když spí.

„Chceš jít tancovat?“ zeptal jsem se tiše, snad abych ji neprobudil.

„Myslela jsem, že nepříjdeš. Jdeš pozdě.“ řekla, aniž zvedla řasy.

„Promiň.“ Řekl jsem to, ačkoliv nevím proč. Bylo jasné, že čekala někoho úplně jiného.

„Půjdem?“ Pootevřela oči, ale nepodívala se na mne. Držel jsem ji něžně, snad aby se mi nerozplynula pod rukama. Nemluvil jsem, abych se neprozradil. Pak dohrála hudba a já s ní šel k ubytovně. Zastavili jsme se. Řasy se pomalu zvedaly. Podívala se na mne. Rysy jí trochu ztvrdly.

„To nejsi ty?“ zašeptala.

„Jsem.“ A mluvil jsem pravdu. Pustila mi ruku. Dlouho jsme se na sebe dívali. Pak se jí znova dotkla.

„Jsi to ty.“

MAŠA HADÁČEK

Vidina

Záře chmelu. Oválný tvar se mísil s naším obličejem. Udupávali jsme brázdy a stavěli rostliny do stěn, které nás chránily od polykání energie. Potkávali jsme lidi s černými dlaněmi spálenými od slunce. Neviděli jsme nic. Jen jsme si uvědomovali svá dvě těla, a to nevím ještě zcela určitě. Zrak byl uvězněn v okovech mléka rozlitého po okolí, na němž se tu a tam zjevila silueta objemu. Táпали jsme s pootevřenými rty a hledali světla.

Byli jsme z ní úplně paf. Seděla taková maličká na blbě hranaté stoličce. Měla kostičkovanou košili s červeným obrázkem na zádech čehosi. Byla ohnutá, obličej jí padal do vlasů a nohy měla také; zelené džínsy na těch nohách světle zelené. Nekouřila a my jsme se do ní strašně zamilovali naráz oba najednou. Sedli jsme si poblíž k ní, na rozbouřenou brázdu. Hodiny odšeptávaly: *„Půl hodina, půl hodina...“* a my jsme si uvědomili, že už je úplně pryč.

Odešli jsme na kombajn a oba strašně milujeme to děťátko. Chodili jsme se na ní dívat moc hodně dní, nejméně pět. Druhý den taky. Seděla ale o kus dál a měla v ruce ty zelený bobulky, ale nám to nepřišlo. Třetí a čtvrtý den jsme nevěděli. Pátý den jsme stáli u ní a vyslovili: *„Milujeme tě.“*

Ihned jsme zmizeli v červené hlíně a nedívali se do jejích očí. Pohybovali jsme svými těly po mapě krajiny až pod strom života, který stál na nezoraném poli. Mysleli jsme, aspoň se nám to zdálo. Nevidět ji, neslyšet ji. Byli jsme líbáni oblohou a rozplývali se v lásce. Měli jsme svoji vidinu, i když jsme si mohli uvědomovat, že je to úplně obyčejná holka, ale my jsme nechtěli. Nevidět ji, neslyšet ji. Šestý den taky.

DANIELA ŠTĚTINOVÁ

Motýl

Motýl ti sedl na ruku
a dal ti křehký polibek,
ráno čisté, vykoupané v rose
duhou barev hrálo

Slunce se smálo,
div nepadlo z nebe,
jak jsem se trdil,
když motýl po tvé ruce cupital

Vzal jsem tě za ruku
a dal ti kopretinu,
ale ten motýl klidně dál
si po tvé ruce krácel jako král

A tehdy, přiznávám, vítězství bylo tvé,
oči se ti smály štěstím,
když jsi šeptala:
Co ti je, snad nežáríš...?

PAVEL ULRYCH

Opilí milenci

Dej mi své rty
a okrášlím Ti hlavu
věnečkem z lihovin
a pak ji zapálím

Krásně, ó krásně se rozehřívá
hlava milence,
tvářička snívá
ve stopách po rtěnce

LUMÍR PIPEREK

Opus č. 435218
Za 10 minut U Turečka

Lyrická báseň:
CHLAPEC KOMINÍK

Co by více chtělo
moje žhavé tělo?
nu chtělo by kominíka
co mě líbe na pupíka

Když se umyje
je jak lilie
nikdy mě nebije
věnec mi uvyje

Čepec nosí na hlavě
nikdy nebyl v šatlavě
často nosí mi růže
a doma leccos pomůže

Oni jsou tři bratři
já mám zas botu číslo tři
milujeme saze
žijeme blaze v Praze

Zelený je lesíček
mně se líbí Pepíček
ať ví celá republika
já mám chlapce kominíka

Když mu nervy povolí
dá si doušek Kofoly
těž hraje rád kulečník
vyhrál pěkný popelník

Kulečník ruský
hraje též bosky
když hraje biliár
žere přitom kaviár

Když hraje šachy
třese se strachy
nechytá lelky
hraje kuželky

Na sto procent plní plán
koupí mi nový župán
když on plán plní
spokojeně funí

Není totiž žádný vůl
udělal mi bílý stůl
aniž by zalehl dvůr
mlela se tam hrubá mouka – vejražka
mlela ji tam sama paní mlynářka
Finis coronat opus!

MARIE SUCHOMELOVÁ

Maska

Ze zdi na mne zamrkala veliká karnevalová maska, a to jsem věděla, že už mám dost.

„Nemrkej na mne tak blbě!“ ohradila jsem se. Ale maska ne. Jako naschvál na mne vycenila své dva žluté zuby a šibalsky přimhouřila pravé oko.

„Co si to vlastně představuješ? Nech toho jo. Kdo se má koukat na ty tvoje škleby?!“ Maska zavřela obě oči, koutky úst stáhla dolů a vyzývavě zastříhala ušima. Dostala jsem na ni vztek. Napřed jsem po ní hodila botu, ale uhnula. Pak jsem ji nazývala všemi neslušnými názvy, na které jsem si vzpomněla. Zase nic. Hystericky jsem zakřičela. Vyčetla jsem jí všechny omyly za poslední měsíc, nadala jí lehkých holek a špeků.

Kdosi mi položil ruku na rameno a já se podívala na zeď před sebou. Byla prázdná.

EMIL FRYNTA

Nekonečno

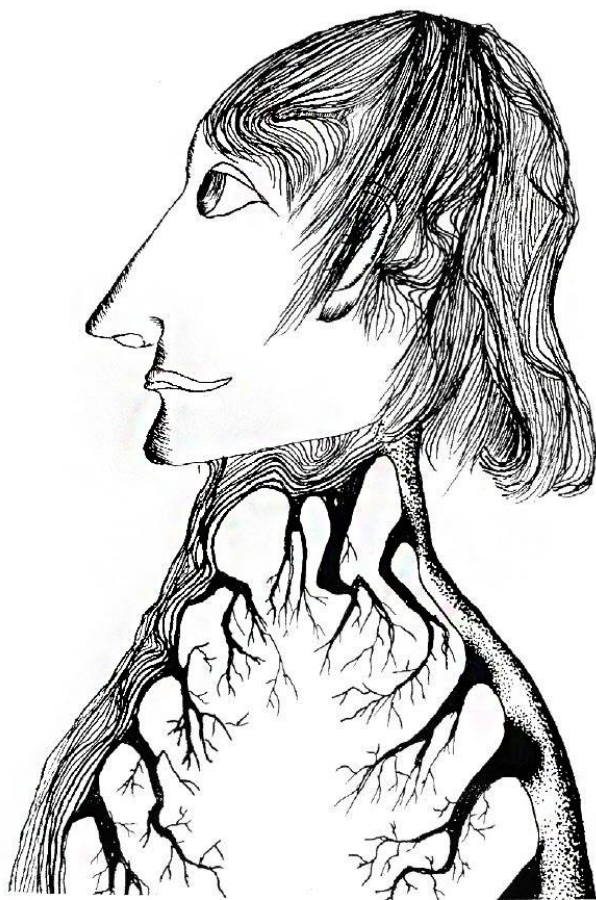
Opilý nekonečno
říkalo psovi: *slečno*
Uteklo asi z tabulek
a zchlastalo si žaludek

Ted' se tu zmítá v louži,
zpátky do tabulek touží
a netuší, že vožralý nekonečno
do tabulek netrefí

JOSEF RŮŽIČKA

Alkohol

Štíři ze zdí vylézají,
padají na mou košatou hlavu,
padají a přitom opakují:
MILUJI TĚ, MILUJI TĚ

ALEŠ DOČKAL

Jazz

Jazz – co je jazz?
Rozladěný piáno,
zapálená svíčka,
nedokouřená cigareta a nedopitá sklenice,
opilej barman
a blondýna s očima plnejma slz,
sólo na potlučeněj kornet
a zadní dvory obchodních domů,
roztrhanej plakát pro úspěch prodlouženo
a taky negr co stojí na rohu ulice,
skladiště,
děvka tejden bez kšeftu
a prázdněj lokál s židlema na stolech
a z dálky hluk velkoměsta
drink Coca-Cola
drink Coca-Cola

Jazz – co je jazz?
Krev co kape z otevřené rány
na čumáku toulavýho, opuštěnýho psa

ALEŠ DOČKAL

Jonáš

Rty se napjaly
a bolestivě na ně dosedl náustek,
potisící
Dívám se na kapku potu,
která se zrodila
pod očima,
nabrala na síle,
jako řeka osolila to splynutí
kovu a duše
Žhavé polibky rtů kouzlily melodii
Saint Louis Blues,
mosazný roztrub,
kráter do nitra bídy
se začal zvětšovat
Neseděl jsem na židli,
to houpání, to je moře,
sedím v člunu,
ten kráter
to je tlama,
tlama velryby
Mám strach
a nemohu pryč,
ta tlama mě polyká,
je to velryba
a už mě nikdy nepustí
Jak jsem rád, že jsem se stal
Jonášem

ALEŠ DOČKAL

Blues

Už dávno ztratil svého psa – strážce,
už měl jen život a bílou hůl,
zastavil se na železný lávce
přes nádraží,
tam už nikdo nechodil,
jen kus dál stál mladík v bundě,
pískal si Blues nemocnice u svatýho Jakuba
Tma – nahoře hnus a dole klid,
dolů až k tomu heřmánku
a místo po životě vyplní
Blues nemocnice u svatýho Jakuba

LADISLAV VYROUBAL

Reportáž

(úryvek z reportáže *Stopem z Košic do Aše za 24 hodin*)

Existuje mnoho druhů stopařů, pro všechny však platí stejný časový limit. Tma. Za půl hodiny ta strašná doba přijde. Ale přece jen... dojel jsem až do Rožnova. Vezli mne dva nefalšovaní Valaši. Slavné Valašské muzeum v přírodě jsem zažil už cestou. Vyhodili mne až za městem. Slyšel jsem ještě z dálky odbíjet sedm hodin. Všude tma a já uvažoval nad velikostí dosavadního cestovního štěstí a že to teď zákonitě bude horší. Tři stovky kilometrů se vypařily jako nic a s těmi zbývajcími šesti to bude slabší. Když už jsem tam stál hodinu a půl, padla na mne tíseň. Snažil jsem se jí zbavit. Zpíval jsem, nadával, křičel, tancoval. Nádhera, nikdo mne neslyší, nevidí a neví o mně. Jsem pánem prostoru. Když už mi došly i hlasové rezervy a začal opět obtěžovat hlad, snažil jsem se zabavit jinak.

Nejlepší cestovní rychlost je padesátka. Zbývá mi ještě dvanáct hodin. Ajaj, to je padesát kilometrů navíc, to je hodina jízdy. Ksakru a to už tady skoro dvě hodiny čučím. Dostal jsem vztek a tak jsem vymyslel blbost. Budu si hrát na normálního, rozumného člověka. Cesta do Košic stála dvě stovky, to jsou pro nás peníze. Dobře, jsem potrhlý, měli jste pravdu, nedá se to udělat. V každém případě musím dojet do Prahy, aby mě to nepřišlo ještě draž. A tak jsem ukazoval svůj nápis Meziříčí – Praha do vrčení a oslnivého světla. Slzely mi oči. Pak se stalo něco neskutečného. Jedna světla zpomalila, já skočil do autobusu a děkoval.

„Vezmu tě do Hranic.“

„Senzace!“ A už jsem si hověl na služebním sedadle.

„To jedeš až do Prahy?“

„Až do Aše.“

Povídali jsme si o všem možném.

„Tam u nás je řidič a ten je rozvedený. Známej samec, rozumíš?! A bejvalá manželka mu chodí uklízet. Ale když zjistí, že tam měl nějakou

ženskou, nechá mu na dveřích cedulku: „Když ses kurvil s Jiřinou, tak si uklid' sám. A udělá mu ještě větší svinčík.“

Hrozně se smál. Smáli jsme se oba.

„Že u toho neusnete.“

„To je zvyk.“

„A dřina, co?!“

Neodpověděl. Chlapi na tohle asi nikdy neodpovídají.

V Hranicích mě zavezl až za město. Těžko bych to teď prý hledal.

RICHARD ULMAN, MARTIN HORKÝ

Rudý úsvit⁴

(úryvek z nikdy nedokončené rozhlasové hry)

OSOBY

kulaci **FERDINAND KRČÍN**, **KONRÁD SCHWARZBACH**
úlisný lokaj u Schwarzbacha **KURT**
soudruzi **JAN DOBROTA**, **VLADIMÍR ZEDNÍK**
dobří, bodří venkované **KUBA**, **LOJZA**
špión **MR. SMITH**
dobrácká babka **ANIČKA**
sovětský poradce **JURIJ ZACHAROV**
zlá venkovanka buržujka **BRUNHILDA**

(*Místo děje: Nová Ves*)

* * *

(*schůze*)

DOBROTA: Soudruzi, takhle to dál nejde. Už dva měsíce neplníme plán. Copak bychom se mohli podívat soudruhovi Gottwaldovi beze studu do očí? Řekněme si to bez obalu, soudruzi. Mezi námi je zrádce, který nemá dobré úmysly s naším družstvem.

(*oživení v sále, výkřiky: Smrt zrádcům... pryč s přísluhovači!*)

Klid soudruzi!

(*konejšivým hlasem*)

---

⁴ Při psaní tohoto textu jsme se dobře bavili. Bylo osvěžující parodovat neuvěřitelnou frázovitost, ideologický fanatismus a obsahovou vyprázdněnost některých tehdejších děl. Do žádného z čísel našeho časopisu jsme se však tehdy neodvážili něco takového zařadit.

Například včera v noci nám nějaký darebák zlomil soustředné zákolníky u hřidelových cimbur.

(oživení v sále, výkřiky: Cimburníky nám rozbili, svoloč amerikánská!)

(schůze v pozadí pokračuje)

SCHWARZBACH *(šušká radostně posupně)*: Ty jsi jim ale zamotal hlavu, Kurte!

KUR: Pro vlast všechno pane Schwarzbachu! Mein Gott, kdybyste mi tak dal pušku do ruky, postřílel bych tu žebráckou sběř!

SCHWARZBACH: Já vím, že jdeš s námi Kurte, ale ovládej se trochu, budeme tě brzy potřebovat.

KRČÍN: Mr. Smith bude navýsost spokojen!

DOBROTA: Jen ať si imperialista kuje pikle dál. Na nás si vyláme zuby! Navrhuji zřídit ozbrojené hlídky u sýpky, před národním výborem, u požární zbrojnice a nesmíme také zapomenout na traktorovou stanici.

KRČÍN: Jen si zřizujte, však my vám to brzy vyženeme z hlavy.

(oživení v sále, výkřiky: Tak, tak, rozjedeme to, po dobrém to nejde!)

DOBROTA: Nechám hlasovat, soudruzi. Kdo je pro vytvoření ozbrojených hlídek?

(šustot zvedaných rukou)

SCHWARZBACH: Ukousl bych si tu ruku, jen abych ji nemusel zvedat.

KRČÍN: Nedá se nic dělat, když na sebe nechceme upozornit.

DOBROTA: Kdo je proti? Nikdo. Zdržel se někdo? Nikdo. Vytvoření ozbrojených hlídek bylo jednomyslně schváleno. A teď předávám slovo místopředsedovi naší organizace, soudruhovi Zedníkovi.

ZEDNÍK: Vážení soudruzi a soudružky!

KRČÍN: Na tohohle pozor. To je jeden z těch kovanejch.

KURT: Kovanej, nekovanej, všechny bych postřílel.

ZEDNÍK: ... jedná se o pachatele dobře obeznámené s místními poměry a navíc používajících rafinovaných metod. Nezanekali po sobě jedinou použitelnou stopu.

KRČÍN (*ke Kurtovi*): Seš eso, Kurte! Piš si, že Mr. Smith na nějaký ten dolar hledět nebude!

ZEDNÍK: ... a nabádám vás, soudruzi, k nejvyšší ostražitosti. Dívejte se dobře kolem sebe, všeho si dobře všímejte. Jen tak můžeme zabránit dalším sabotážím. Všechno neobvyklé hlase, buď na národním výboru nebo přímo ozbrojeným hlídkám. Končím schůzi a děkuji vám za pozornost.

MARTIN HORKÝ

Prvomájová⁵

(zaznamenáno dne 1. května 1973 při poslechu přímého rozhlasového přenosu z pražského prvomájového průvodu)

„Radost... symfonie barev... hurá... ať žije... transparenty... pulzující... nejradostnější rytmus... potlesk... volání hesel... stovky, tisíce pozdravů... malá lidská řeka... nádherný první máj... dvacet pět šťastných let... mezník historie našich národů... svižným krokem s radostí v zraku... radostná bilance... správná cesta... naplňuje nás důvěrou v ještě krásnější budoucnost... radostný první máj... oslava mohutní... vysoko vlají rudé zástavy práce... mohutná veselá vřava... kaleidoskop optimistických tváří... veterán práce... staří veteráni socialistické revoluce... atmosféra radosti a spokojenosti... nacházeli společné cesty v boji proti útlaku... hrdé poselství... protéká mohutná řeka radosti... symfonie života a tvořivé práce... mladé odhodlané tváře... chladno nemůže ubrat na té radostné pohodě... rozkvetlá horská louka... hrdí hutníci... zářící oči... nadšení průvodu nemá obdoby... radostně a nadšeně... SÚPSOP zdraví první máj... veselá a radostná nálada... smích, radost, spokojenost, optimismus... k tomuto improvizovanému cvičišti... slzy dojetí... nekonečná řeka pracujících... radostná nálada... ve jménu života a krásy... čest a sláva!“

---

⁵ I tento literární útvar vznikl v době, kdy byla napsána ostatní díla obsažená v této knize, ale ani on nebyl z lehce pochopitelných důvodů zařazen do žádného z čísel našeho časopisu.

Čas ujmutý i podvázaný

Vybral a sestavil Richard Ulman
Ilustroval Martin Horký

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.1 z 31. 7. 2015

ISBN 978-80-7532-034-6 (pdf)